

T. W.

IX Settimana di Studi w Spoleto

Przegląd Historyczny 53/2, 402-403

1962

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

- 22.XI.1960 Jacques Le Goff (Paryż) — „Le travail et l'image de la société médiévale”.
- 18.XI.1960 Herbert Aptheker (USA) — „Z zagadnień nowszej historii Stanów Zjednoczonych A. P.”
- 27.IV.1961 Ruggiero Romano (Paryż) — „Renaissance d'économie et l'économie de «Renaissance»”.
- 6.X.1961 Pierre Jeannin (Paryż) — „Problème du commerce baltique du XVIe au XVIIIe s. Structures et mouvements le longue durée”.
- 20.X.1961 Jacques Le Goff (Paryż) — „Sociétés et religions en Occident au XI s. Les hérétiques”.
- 18.XI.1961 Franco Valsecchi (Włochy) — „Le Risorgimento italien et l'Europe”.
- 27.XI.1961 Fernand Vercauteren (Belgia) — „L'histoire urbaine en Europe occidentale depuis la fin de l'Antiquité jusqu' au XIIe s.”.
- 9.XII.1961 B. A. Rybakow (Moskwa) — „Sławiański jezyk i kalendarz”.
- 14.XII.1961 I. A. Woronkow i E. A. Bielawska (Moskwa) — „Dział polski w konspekcie podręcznika historii historiografii nowoczesnej przygotowywanego na Uniwersytecie Moskiewskim”.

IX Settimana di Studi w Spoleto

Tytułowe zagadnienie dziewiątej z kolei Settimana internazionale di studi sull' alto medioevo: *Il passaggio dall' antichità al medioevo in occidente* znacznie przekraczało swym zasięgiem tematykę obrad. Po wstępnym referacie poświęconym problemom historycznym Ernesto Sestan (Florencja) wygłaszali następnymi: Francesco Calasso (Rzym) „Kwestie instytucjonalno-prawne w organizacji państw barbarzyńskich na terenie Italii” i Claudio Sanchez Albornoz (Buenos Aires) o śladach i wpływach rzymskich na terenie Hiszpanii we wczesnym średniowieczu i o roli Wizygotów.

W drugim dniu obrad François L. Ganshof (Gandawa) zapoznał zebranych ze swoim poglądem na zasady organizacyjne monarchii frankijskiej: szczególną dyskusję wzbudziła m. in. ocena systemu plac urzędników monarchii (Carlrichard Brühl). Giorgio Cencetti (Rzym) wygłosił odczyt o jednolitości i odmianach piśmiennictwa łacińskiego w badanym okresie. W związku z tym referatem warto zanotować wypowiedź Augusto Campana z Rzymu, który zastanawiał się nad paralelnym rozwojem pisma i sztuki, szczególnie w tym przejściowym okresie. Następnym referat Pierre Courcelle z Collège de France dotyczył zagadnienia dziedzictwa antyku w rozwoju myśli chrześcijańskiej przed okresem najazdu plemion barbarzyńskich.

Trzeci dzień obrad wzbudził największe zainteresowanie zebranych: oba referaty, Ezio Franceschini z Mediolanu oraz Christine Mohrmann z Holandii oparte były na analizie tekstów źródłowych i trzymały się ściśle ram chronologicznych i tematycznych kongresu. Mohrmann omówiła problem kontynuacji języka literackiego u schyłku antyku i w pierwszych wiekach wczesnego średniowiecza, oraz dwa zasadnicze w tym nurty: język literacki oparty na tradycjach łaciny antycznej, oraz nowy język literacki związany z twórczością chrześcijań-

ską. Franceschini poruszył w swym referacie rolę Biblii w mentalności tego okresu oraz rolę i wkład patrystyki.

Czwarty dzień wypełniony był referatami dotyczącymi zagadnień społeczno-ekonomicznych, nie wniósł jednak nowych spostrzeżeń do dotychczasowego stanu wiedzy. Robert Latouche (Grenoble) przedstawił obrazowo charakter przemian społeczno-gospodarczych zachodzących pomiędzy III a VII wiekiem na obszarach Galii. Santo Mazbarino (Catania) podobnie jak na kongresie sztokholmskim zajął się demokratyzacją kultury schyłkowego Cesarstwa oraz zastanawiał się nad przejawami śladów rewolucji społecznej w tym czasie, ustosunkowując się m. in. do dorobku historyków radzieckich w tej dziedzinie.

W piątym dniu obrad referat Michele Cagianode Azevedo (Mediolan) poruszył generalny problem spadku antyku, który odziedziczyło średniowiecze; Mario Salmi (Rzym) omówił szczegółowo na przykładzie wizji lokalnej kościoła S. Salvatore w Spoleto, jeden z najciekawszych zabytków zachowanych z IV wieku na obszarze Italii; Henri Stern (Paryż) omówił wpływy bizantyńskie w ikonografii zachodnio-europejskiej w V i VI wieku. Szczególnie interesujący i dyskusyjny był referat Günthera Haseloffa (Würzburg), który próbował wykazać wpływy antycznej sztuki śródziemnomorskiej na sztukę krajów barbarzyńskich.

Ostatni dzień zajęły referaty Paolo Brezzi (Neapol), który mówił o wpływie Rzymian i barbarzyńców na pisarzy chrześcijańskich w IV—VI w. oraz Hyacinthe Irenée Marrou (Paryż) o rozwoju myśli i literatury chrześcijańskiej we wczesnym średniowieczu na zachodzie Europy.

Zwięzłe podsumowanie obrad przez Ottorino Bertolini wykazało, że mimo dotychczasowego wysiłku nauki, okres pomiędzy IV a VI wiekiem należy nadal do najmniej nam znanych; zarówno jego rozwój ekonomiczny, jak i kulturalny wymagają intensyfikacji badań na tym odcinku.

W ramach wycieczki do Arezzo Carlo Battisti (Florencja) wygłosił jeden z najbardziej udanych referatów na temat dwu stuleci przygaśnięcia kultury literackiej we wczesnym średniowieczu (druk „Studi Medievali” t. I, 1960, nr 2).

T. W.

W dniach 21—26 października 1961 odbył się w Turynie przy udziale ok. 500 uczestników XI zjazd Instytutu Historii Risorgimento włoskiego. Zjazd zamykał cykl uroczystości związanych ze stuleciem zjednoczenia Włoch. Złożyły się nań 2 serie referatów: o różnych wewnętrznych aspektach zjednoczenia (administracyjnym, finansowym, wojskowym itp.) oraz o stosunku opinii publicznej niektórych krajów (Anglia, Francja, Niemcy, Polska) do sprawy zjednoczenia Włoch. Zarząd Towarzystwa uchwalił urządzać na przyszłość zjazdy historyków Risorgimento nie co rok, ale co dwa lata.

W dniach 28—31 października 1961 Accademia Nazionale dei Lincei urządziła w Rzymie spotkanie międzynarodowe ok. 40 historyków kilku krajów dla przedyskutowania problemu: Risorgimento włoskie i Europa. Poszczególne referaty dotyczyły powiązań Risorgimento z ruchami narodowymi środkowej Europy, kwestii rzymskiej, stosunku rządów Francji i Anglii do zjednoczenia Włoch, a także ekonomicznego i społecznego aspektu Risorgimento (w skali międzynarodowej).

Z inicjatywy Federacji młodzieży żydowskiej we Włoszech powstało jeszcze w r. 1955 Centrum Współczesnej Dokumentacji Żydowskiej.